

PRAŠYMAS DĖL VLE STRAIPSNIO „PAPILĖ“ FAKTINIO PAPILDYMO IR ŠALTINIŲ NUORODŲ

Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai
Mokslo ir enciklopedijų leidybos centrui / Enciklopedijų leidybos grupei
Gedimino pr. 51, LT-01109 Vilnius
El. p. biblio@lnb.lt
Dėmesiu: Enciklopedijų leidybos grupės vadovei Onai Pečiulienei

Pareiškėjas: Grant Arthur Gochin

Samuelio Gochino, gimusio Papilėje, anūkas. Atsakymą prašau siųsti elektroniniu paštu, iš kurio pateiktas šis kreipimasis.

Šį kreipimąsi teikiu savo vardu, ne kaip advokatas ar teisinis atstovas.

2026 m. rugsėjo 20 d.

GINČIJAMAS VLE TEKSTAS

VLE straipsnyje „Papilė“ šiuo metu skelbiama: „1941 07 22 nacių Vokietijos okupacinės valdžios įsakymu Šiaudinės miške buvo nužudyti 45 Papilės žydai ir 9 sovietų aktyvistai.“ Šis sakinyss nurodo aukštesnį Vokietijos okupacinės valdžios kontekstą, tačiau neįvardija Lietuvos policijos, saugumo policijos ir vietos administravimo grandies, kurią Lietuvos istorikas Alfredas Rukšėnas rekonstravo iš archyvinės baudžiamosios bylos medžiagos.

KODĖL PRAŠAU PATIKSLINTI

VLE pati deklaruoja siekį būti patikimu mokslininkų ir specialistų parengtu informacijos šaltiniu, o jos skaitmeninė versija yra nuolat atnaujinama. Nuo 2023 m. VLE rengia Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras. Dėl to šiame prašyme nesiekiu nustatyti motyvo ar kaltės dėl ankstesnės formuluotės; prašau patikslinti dabar viešai prieinamą mokslinį informacinį tekstą pagal stipresnį dokumentinį šaltinį.

Rukšėno 2006 m. tyrime, kurio bibliografinį įrašą šiandien skelbia Lietuvos istorijos institutas ir Lietuvos lokaliniai tyrimai, dokumentuojami Bronius Paliulionis, Vincas Viskantas, Kazys Malinauskas, Kazys Milevičius ir vietos policijos / pagalbinės policijos dalyviai. Tyrime aprašoma liepos 22 d. veiksmų seka, duobės pažymėjimas, šaudytojų paskirstymas ir šaudymo komandų davimas. Tai nėra prašymas išbraukti Vokietijos okupacinės valdžios vaidmenį. Prašymas yra pridėti dokumentuotą Lietuvos vykdytojų grandį, kad sakinyss nepaliktų klaidingo įspūdžio, jog vienintelė įvardijama veikiančioji pusė buvo „nacių Vokietijos okupacinė valdžia“.

PRAŠAU

1. Išsaugoti dabartinės VLE straipsnio „Papilė“ versijos kopiją ir jos pakeitimo istoriją prieš atliekant bet koki redagavimą.
2. Papildyti 1941 m. liepos 22 d. pastraipą dokumentuota Lietuvos policijos / saugumo policijos ir vietos administravimo grandimi, remiantis Rukšėno tyrimu ir, redakcijos nuožiūra, papildomais pirminiais šaltiniais.
3. Prie patikslintos pastraipos pridėti nuorodą į Rukšėno 2006 m. straipsnį arba kitą tiesiogiai patikrintą pirminį / mokslinį šaltinį, kuriuo grindžiami vardai ir vaidmenys.

4. Raštu pranešti, ar VLE redakcija pataisą priima, iš dalies priima ar atmeta; atmetimo ar siaurinio atveju nurodyti konkrečią mokslinę / dokumentinę priežastį.

SIŪLOMA MINIMALI FORMULUOTĖ

Siūlau ne kaip privalomą redakcinę formą, o kaip faktinio papildymo minimumą: „1941 m. liepos 22 d. Šiaudinės / Jonaičių miško teritorijoje buvo nužudyti Papilės žydų vyrai ir sovietiniais aktyvistais laikyti asmenys. Alfredo Rukšėno pagal archyvinius baudžiamosios bylos dokumentus rekonstruotoje veiksmų grandinėje įvardijami Šiaulių apskrities viešosios policijos viršininkas Bronius Paliulionis, Papilės policijos viršininkas Vincas Viskantas, Lietuvos saugumo policijos pareigūnas Kazys Malinauskas, geto komendantas Kazys Milevičius ir vietos policijos bei pagalbinės policijos dalyviai; šaltinyje taip pat minimas vokiečių karininkas.“ Galutinę redakcinę formą palieku VLE, jei ji išsaugo šią dokumentinę esmę ir tiksliai atriboja skirtingų dalyvių vaidmenis.

ŠALTINIAI IR NUORODOS

1. VLE, „Papilė“: <https://www.vle.lt/straipsnis/papile/>
2. VLE paskirtis ir atnaujinimo pobūdis: <https://www.vle.lt/apie-visuotine-lietuviu-enciklopedija/>
3. LNB Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras – funkcijos: <https://lnb.lt/kontaktai/mokslo-ir-enciklopediju-leidybos-centras>
4. LNB Enciklopedijų leidybos grupė – kontaktai: <https://www.lnb.lt/kontaktai/mokslo-ir-enciklopediju-leidybos-centras/enciklopediju-leidybos-grupe>
5. Alfredas Rukšėnas, 2006 m. straipsnis: <https://l.lt/pdf/papile/istorija-okupacija.pdf>
6. Lietuvos istorijos institutas – Alfredo Rukšėno publikacijų sąrašas: <https://www.istorija.lt/en/research-departments/departments-of-the-twentieth-century-history/alfredas-ruksenas/1812>
7. Papilė's Stone Says 'Helpers.' The State's Historian Named Them: <https://grantgochin.substack.com/p/papiles-stone-says-helpers-the-states>

Pagarbiai,

Grant Arthur Gochin

[QES / kvalifikuotas elektroninis parašas]